

Název seminární práce

Prostředky výchovy

Vendula Cetlová, UČO: 184204, e-mail: 184204@mail.muni.cz

Zdeněk Polák, UČO: 183862, e-mail: 183862@mail.muni.cz

Seminář k úvodu do pedagogiky a základům pedagogického myšlení
Masarykova univerzita Pedagogická fakulta
Vyučující: Kateřina Vlčková
1. ročník, podzim 2005

!!! Vloženo 7. listopadu po předešlé dohodě, a to z důvodu technických potíží. !!!

OBSAH:

- I. *Pojem výchovný prostředek*
- II. *Schéma výchovných prostředků*
- III. *Vyučování*
- IV. *Pedagogicky adaptované prostředí*
- V. *Hromadné sdělovací prostředky*
- VI. *Práce*
- VII. *Hra*
- VIII. *Sport a tělovýchovná aktivita*
- IX. *Kolektiv*
- X. *Použitá literatura*

I. Výchovné prostředky

Výchova se uskutečňuje za využití rozmanitých prostředků, které působí jak intencionálně (záměrně), tak funkcionálně (bezděčně). Výchovné prostředky se vzájemně doplňují a podporují. V dnešní době se soubor výchovných prostředků neustále obohacuje a rozvíjí.

II. Schéma výchovných prostředků

- Vyučování	‡	
- Pedagogizované prostředí	‡	
- Sdělovací prostředky	‡	ROZVOJ
- Práce	‡	JEDINCE
- Hra	‡	NEBO
- Umění	‡	SKUPINY
- Sport	‡	
- Kolektiv	‡	
- Ad.	‡	

III. Vyučování

Vyučováním se rozumí systematická výchovně-vzdělávací činnost ve vyučovací jednotce. Za působení profesionálních pedagogických pracovníků (učitelů, lektorů, instruktorů) se rozvíjí žákovy schopnosti, vědomosti, dovednosti a stimulují se jeho postoje ke skutečnosti. Vyučování s uskutečňuje ve speciální instituci (škole, mimoškolském zařízení, ústavech pro další vzdělávání ad.).

Podle počtu jedinců, kteří se účastní vyučování jej dělíme na individuální a hromadné. Individuální vyučování vychází z komplexní diagnózy žákových výchovných předpokladů. Důsledně pak může přihlížet k jeho možnostem a individualitě. Je ekonomicky dost náročné a uplatňuje se především v oborech, kde jde o dosažení špičkových výsledků (kupř. sport).

V praxi převážně užívané hromadné vyučování ve skupinách nemůže plně respektovat individuální předpoklady každého jedince, vychází tedy ze skupinového průměru. Pozitivní stránkou je ale např. srovnávání studijních výsledků, spolupráce a vzájemná pomoc.

IV. Pedagogicky adaptované prostředí

Je to, které je záměrně uzpůsobené výchovným cílům. Působení na žáka je funkcionální, které se může spojit s intencionálním vlivem vyučování. Toto prostředí se skládá ze dvou složek - materiální vybavení a sociální atmosféra.

V. Hromadné sdělovací prostředky

V moderní pedagogice vstupují do popředí masová komunikační média především v podobě tisku, filmu, rozhlasu a televize, ty vychovávají jedince jak intencionálně (pořady věnované politickým, filozofickým, technickým otázkám nebo umění), tak funkcionálně (pořady ovlivňují obsahem a podáním postojů světonázorových, politických, estetických a mravních).

VI. Práce

Práce se stává čím dál významnějším činitelem výchovy, a to jak duševní, tak fyzická. Práce působí hodnotou pracovního produktu, hodnotou pracovního prostředí a samým pracovním procesem, který učí organizovanosti, soustavnosti, důslednosti a houževnatosti. Čím vyšší je úroveň těchto složek, tím větší je výchovný činek.

VII. Hra

Je zásadním prostředkem v předškolním věku. Pomocí ní děti hlouběji poznávají svět. I v pozdějším věku se hra podílí na dalším rozvoji osobnosti např. sportovní hry, společenské hry, které utváří strategické a taktické myšlení.

VIII. Sport a tělovýchovná aktivita

Jde o prostředek tradiční, který se uplatňoval už v antice - olympijské hry, středověk měl hry rytířské. Do české historie se zapsalo hnutí sokolské, které mělo mít kulturně-výchovný charakter.

Sport a tělesná výchova by měla sloužit k rozvoji zdraví, fyzické zdatnosti, obratnosti, smyslu pro kolektiv a morální a estetické kultivaci osobnosti. Současný problém ve sportu je jeho ekonomická lukrativnost, profesionalizace a problémy s dopingem. Proto vzniká i hnutí za fair play.

LX. Kolektiv

Kolektiv je organizovaná skupina jedinců, která má jasný cíl své činnosti, dělbu úkolů a funkci. Výchovné působení je dáno jeho veřejným míněním, které usměrňuje názory a chování jednotlivých členů. Pedagog jej neoponechává náhodně. Snaží se je poznat a orientovat se ve směru výchovných cílů a záměrů.

Pedagog působí na kolektiv záměrně hodnocením a doceněním určitých názorů a nepřímo pomocí tzv. aktivu, což jsou jedinci, které získal pro své záměry, a kteří zevnitř ovlivňují smýšlení a chování kolektivu.

X. POUŽITÁ LITERATURA

Jůva, V. a kol. Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium Brno: Paido 2001